

Enden på euroen

Ashournia, Damoun

Published in:
Weekendavisen

Publication date:
2012

Document version
Også kaldet Forlagets PDF

Citation for published version (APA):
Ashournia, D. (2012). Enden på euroen. *Weekendavisen*, 263(32).

Redaktionen forbeholder sig ret til at redigere og forkorte indsendte tekster. Kronik-forslag bør højst være på 8000 tegn inklusiv mellemrum (1250 ord). Øvrige debatindlæg bør være mellem 3000 og 5000 tegn og læserbreve på højst 2000 tegn. Weekendavisen påtager sig ikke ansvar for indsendte tekster. E-mail sendes til opinion@weekendavisen.dk.

En af begrundelserne fra DTU's side er, at det er for dyrt med den lille færge. Så vidt jeg er orienteret, er der vist pligt til at sørge for færgefart til alle små øer i Danmark, hvor der er mennesker, og det er heller ikke billigt.

Da DTU ikke har fået tilladelsen til at flytte Lindholm til DTU, planlægger de stadig, at det skal ske. I mellemtiden lukker de Lindholm. Så er der ingen vej tilbage. De flytter dele af forskningen til Frederiksberg (formentlig Landbohøjskole's lokaler) andet til Tyskland og England.

Samtidig taler regeringen om, at udkantsdanmark mangler statslige arbejdspladser, hvilket gør situationen endnu mere grotesk. Flere hundrede forskere opsagt i udkantsdanmark?

Når en minister udtaler, at de ikke har lovhjemmel til at gribe ind, så må de sandelig se at få den. For en regering, der ikke kan styre sine egne institutioner, er vist ikke en regering. Der skal trods alt frigives nogle bevillinger. Stiller man ikke betingelser ved frigivelse af bevillinger?

USA i Syrien

Christine Hartung
can.d.phil.
Flensborg

Det overrasker, at Pernille Bramming i Lederen i Weekendavisen nr. 30 kan skrive: »Det er en trøst, at amerikanske og britiske specialtropper allerede i al hemmelighed (sic!) opererer i området.«

Jeg mener, at det er stærkt foruroligende; mig bekendt har USA ikke tidligere haft nogen heldig hånd i det område. Desuden er det det samme som støtte til den saud-arabiske infiltration.

Bashar al-Assads regime er naturligvis ikke ønskværdigt, men det er et styre efter den saud-arabiske model med

wahhabisme bestemt heller ikke. Der er næppe mange syrere, kristne eller muslimer, som ønsker et sådant; i Saudi-arabien bliver kristne forfulgt, mens de i Syrien indtil for nylig i alt fald, har kunnet leve så nogenlunde i fred. Amerika og Englands intervention i Irak har ikke hjulpet nogen i det land og slet ikke de kristne.

Hvad der begyndte som ikke et ikke-voldeligt opgør mod diktaturet er nu, takket være våbenleverancer fra ovennævnte, som bekendt blevet et yderst blodigt opgør. Er oprørerne blevet tilskyndet udefra, eller er modstanden mod det hidtige regime begyndt i selve Syrien, det kan stadig ikke siges med sikkerhed. Næ, Amerikas tilstedeværelse og indflydelse i den del af verden er langtfra nogen trøst.

Vold er vold

Karsten Matzen, fhu. skoleinspektør
Nørretorp 148
7400 Herning

I straffeloven siger §245 a: »Den, som ved et legemsangreb med eller uden samtykke bortskærer eller på anden måde fjerner ydre kønsorganer helt eller delvis, straffes med fængsel indtil 6 år.«

Det er således klart, at omskæring er forbudt, og at der ikke kan tages hensyn til religiøse eller andre traditioner. Og det er lige så klart, at omskæring af drenge, som har været meget diskuteret hen over sommeren, er en alvorlig, strafbar voldshandling.

Åh, i dette øjeblik bemærker jeg, at ovenstående citat fra straffeloven er forkert. Det rigtige citat indeholder et ord mere: »...fjerner kvindelige ydre kønsorganer...«

Hvorfor er det lovligt og acceptabelt at øve vold mod en drengkep, men ikke mod en pigekep? Ingen form for vold

kan tillades. Som man kan se, skal der kun en lille lovændring til.

Indtil justits- eller ligestillingsministeren tager et initiativ, kan man bruge tiden til at fundere over, hvorfor omskæring af drenge af civiliserede danskere kan blive kaldt »videregivelse af forældrenes kærlighed«, mens omskæring af piger betegnes som vold og overgreb.

1807

Hans Jørgen Marker
President of CESSDA
Director, Swedish National Data Service
Gegerfetska villan
Göteborg

Hvad der egentlig skete i Danmark i august 1807, bliver ofte beskrevet meget forkert. Senest i WA 6. juli 2012 side 2, hvor man kan læse: »...dette blev bragt til ende med Danmarks deltagelse i Napoleonskrigene i 1806. København blev derpå bombarderet og flåden taget af briterne.«

Her er kronologien vendt om, så man må få den forkerte opfattelse af årsag og virkning. Desværre er denne fejlagtige beskrivelse så udbredt, at de fleste danskere vel nærmest tror på den forkerte fortælling. Det er egentlig i udgangspunktet sært, for det virkelige forløb er hverken svært at få klarhed over eller særlig uklart. Så meget desto mere er der grund til at fortælle historien om, hvad der faktisk skete frem til og som følge af august 1807.

Efter slaget på Rheden i april 1802 indgik Danmark en aftale med England, som indebar, at Danmark helt accepterede Englands opfattelse af, hvorledes et neutralt land skulle forholde sig til søs. Selvom aftalen formelt udløb, fastholdt Danmark en adfærd, som skulde være betryggende for England. Den danske hær var placeret i Holsten for

at værne landet mod Napoleon, og den danske flåde blev ikke udrustet, men blev liggende i Københavns havn, så den ikke skulle virke truende på England.

6. august 1807 kom en engelsk udsending til kronprins Frederik i Kiel og forlangte, at Danmark enten allierede sig med England og satte den danske flåde (verdens femtestørste) under engelsk kommando eller udleverede flåden til England som pant for at opretholde sin neutralitet. Kravene var umulige at gå ind på for Danmark. Uden flåden ville forbindelsen mellem landsdelene være umulig at opretholde, og englænderne ville ikke være i stand til at forsvare Jylland mod Napoleon.

Danmark afviste det engelske ultimatum. Ti dage senere indledte England historiens hidtil største amfibiooperation ved Vedbæk. København var stort set forsvarslos. Hærens hovedstyrke var jo i Holsten, og flåden var ikke udrustet, så England kontrollerede de danske bæltter.

Efter et par uger, hvor englænderne fik placeret deres styrker omkring København, indledte de et terrorbombardement af civilbefolkningen i hovedstaden med kravet om flådens betingelsesløse udlevering. Efter tre nætters bombardement overgav København sig, og flåden blev udleveret og det danske orlogsværft plyndret for værktøj og teknologi.

Efter dette forløb allierede Danmark sig med Frankrig den 31. oktober 1807. Den danske opfattelse var, at man måtte forvente, at Frankrig ikke ville acceptere en eventuel dansk påstand om neutralitet, efter at England havde krænket den så totalt. England ville ikke kunne forsvare Danmark mod Napoleon, så selv om man havde villet, var en alliance med England stadig ikke et alternativ.

Englands behandling af Danmark blev i samtiden betragtet som skændig såvel i udlandet som i England. Kong

George III havde været betænkelig for aktionen, og i foråret 1808 var der temmelig hidsige debatter i parlamentet om sagen.

Danmarks indtræden i Napoleonskrigene på fransk side var altså ikke følgen af et dansk valg, men af et temmelig skændigt engelsk overgreb på Danmark. Det ændrer selvfølgelig ikke noget praktisk i dag, men derfor er det alligevel underligt, at danskere vælger den fortælling, at Danmarks efterfølgende ulykke skyldtes danske fejltagelser.

Der var simpelt hen ikke nogen vindende strategi for Danmark. Selvom det er så længe siden, at det er irrelevant at være vred over krænkelser, er der bestemt ingen grund til at være skamfuld heller.

Rock og religion

Ole Matthiesen
Strandvejen 23
2100 København Ø

I René Gummerts artikel om rock og religion »Dans og skrig«, 27. juli 2012 i Kultur, var der desværre en del unøjagtigheder. *Ring shout*, en ringdans af vestafrikansk oprindelse, som i USA især kendes fra de store vækkelser i 1700-tallet og aktiviteterne på Congo Square i New Orleans, bruges ukorrekt blandt andet om det musikalske begreb antifoni (spørgsmål-svar teknik) et meget benyttet princip i vestafrikansk musik, som indgår som en del af en ring shout.

Forbuddet mod trommer mange steder i den nye verden skyldtes især frygt for, at de kunne bruges som kommunikationsmiddel i forbindelse med slaveoprør, som det var sket på Haiti, dog derudover at de protestantiske præster i USA helt rigtigt anså dem for at være tæt forbundne med afrikansk religion,

som man prøvede at undertrykke. Til gengæld overlevede sort kultur og sang i sydstaternes sorte kirker.

Twist and shout er ikke bygget op som en ring shout, men udnytter, som megen anden afro-amerikansk musik i vid udstrækning, antifoni. Sort kultur blev ikke accepteret og integreret med Twist And Shout i den vestlige verden. Op igennem hele 1900-tallet har sort musik og kultur præget populærkulturen mange steder.

Nogle eksempler fra før Beatles: ragtime, charleston, jazz (bl.a. swing og traditionel jazz), blues, jitterbug, cubansk musik og dans, samba, calypso, r&b, som inspiration for den hvide rock'n'roll, Motown. Twist And Shout (oprindelig Shake It up Baby) er i øvrigt skrevet af de hvide sing a song writers Phil Medley og Bert Russell Berns.

Slaverne blev ikke udkjebt fra Liverpool til USA, men mange skibe i den engelske atlantiske trekantshandel startede deres rute her, hvorefter turen gik til Vestafrika, videre til den nye verden og derfra tilbage til Europa. Illsley Brothers må være Isley Brothers.

Adskillelsen mellem krop og ånd er et tema, som går langt tilbage i kristendommen og europæisk kultur. De kødelige lyster som undertrykkes i forhold til det åndelige. Sat på spidsen: for at komme i Paradis skal man leve et kristent, dydigt liv på Jord. Modsat søgte mange vestafrikanske religioner den religiøse oplevelse gennem bevidstheds-ændrende riter.

Havde man først ad denne vej været i kontakt med guderne, vidste man også, hvordan man skulle opføre sig i det daglige. Den amerikanske uafhængigheds-erklæring betragtede ikke slaverne som juridiske personer, men som ejendom uden stemmeret. Ved samme lejlighed fik kvinderne frataget deres stemmeret og fik forbud mod at få en videregående uddannelse.

Kronikken. Har euroen været en fejl? Hvad end man mener, er en ting sikkert: Hvis euroen går ned og landene igen indfører nationale valutaer, bliver Europa kastet ud i en krise, der får den nuværende til at blegne.

Enden på euroen

AF DAMOUN ASHOURNIA

PhD student i Økonomi
Københavns Universitet

Målet for det europæiske projekt er lige så enkelt, som det er beundringsværdigt: at sikre fred og fremgang i Europa, der i århundreder var plaget af krige og følgerne deraf. I realiseringen af projektet er økonomisk integration blevet brugt til at skabe den gensidige afhængighed landene imellem, der har været katalysator for stadigt tiltagende politisk integration.

Euroen var endnu et storslået skridt på vejen. En fælles valuta ville binde kontinentet tættere sammen end nogensinde før. Det var i hvert fald planen. Virkeligheden er imidlertid, at den europæiske økonomi er i dyb krise, og de europæiske lande har vist sig at være en flok mundhuggende nationer fremfor en stærk og beslutningsdygtig politisk enhed. Som dystre økonomiske forhold fortsætter med at danne grobund for politisk ekstremisme, synes selv Europas demokratiske bedrifter truet.

Det kunne have været anderledes. Faktisk burde det have været anderledes. Mange af de økonomiske problemer, vi står midt i dag, er selvforskyldte, og det er desværre alt for tydeligt, at euroens indførelse var en forhastet beslutning, som europæiske ledere traf, vel vidende at Europa endnu ikke var modent til en fælles valuta. Økonomer har nemlig en veletableret måde at vurdere udsigterne for valutaunioner på, og lige fra begyndelsen har denne teori givet anledning til alvorlige bekymringer over perspektiverne i eurosamarbejdet.

Fordele ved en fælles valuta er åbenlyse om end svært målelige. Risikoen for ændringer i valutakurser fjernes helt, og hverken privatpersoner, virksomheder eller stater behøver længere bekymre sig om den fremtidige kursudvikling, når der for eksempel optages gæld i udlandet. På samme vis mindskes de transaktionsomkostninger, der er forbundet med at handle på tværs af grænser, når begge parter bruger samme valuta, ligesom gennemsigtigheden på markedet øges.

Ulemperne skyldes især tab af fleksibilitet. For det første får landene en fælles pengepolitik. I en situation, hvor nogle lande har brug for en løs pengepolitik, mens andre har brug for en stram, er det et problem. For det andet mister de enkelte lande en vigtig justeringsmekanisme. Det viser sig at være langt nemmere at justere priser og lønninger nedad via en devaluering af valutaen end ved at forhandle nye kontrakter og overenskomster. Ved at lade kronen falde opnåede Island i kølvandet på krisen et fald i lønningerne på 25 procent relativt til eurolandene. Det gjorde dem mere konkurrencedygtige og har bidraget til at mindske den negative effekt af den økonomiske krise. Andre kriseramte lande, som Grækenland og Spanien, har også brug for et fald i de relative lønninger, men da de er medlemmer af euroen, kan de ikke opnå disse fald gennem devalueringer, men må i stedet gennemgå en årelang periode med høj arbejdsløshed.

Der er især to forhold, der afgør om en gruppe lande udgør et optimalt valutaområde. For det første mindskes ulemperne, når arbejdskraften er meget mobil landene imellem. Årsagen er, at når et af landene, lad os sige Spanien, rammes af en krise med høj arbejdsløshed til følge, kan de ledige søge beskæftigelse i de dele af valutaområdet, som ikke er kriseramte. Hvis ikke det er muligt for de arbejdsløse spaniere at søge jobs andre steder, eller hvis ikke de er villige til det, er den eneste anden måde at genoprette beskæftigelsen at gøre Spanien mere konkurrence-

dygtigt gennem et fald i de relative lønninger, hvilket lettest lader sig gøre, når landet har sin egen valuta, som de kan lade falde i værdi.

Det andet forhold, der kendetegner optimale valutaområder, er finanspolitisk integration. I en finanspolitisk union sker der en automatisk stabilisering af områder, hvor det går skidt, finansieret af områder, hvor det går bedre. For eksempel kan Danmark betragtes som en finanspolitisk union af forskellige kommuner og regioner. Når arbejdsløsheden i en kommune stiger, får de flere penge i understøttelse fra andre dele af landet. Samtidig bidrager de mindre til fælleskassen, da skattebetalingerne falder.

De to forhold, der er afgørende for om en gruppe lande bør indgå i en valutaunion, er altså høj mobilitet hos lønmodtagerne og høj grad af finanspolitisk integration. Sammenligner vi Europa med en anden gruppe af stater, som har en fælles valuta, USA, er det tydeligt, at Europa er langt bagefter målt på begge parametre.

Europæerne er mindre mobile på tværs af landegrænser end amerikanerne. At Europa består af lande med forskellige sprog og kulturer spiller nok en betydelig rolle, men uanset årsagen er konsekvensen, at Europa er mindre egnet til en fælles valuta.

Det er også konklusionen, når vi kigger på finanspolitisk integration. Den føderale regering i USA står for indkomstoverførsler, som arbejdsløshedsunderstøttelse og sundhed, der virker som automatiske stabilisatorer for kriseramte stater, mens man i EU hidtil har forsøgt at undgå en decideret finanspolitisk union med fælles finansminister og fælles finanslov ved at sætte grænser for medlemslandenes tilladte offentlige underskud og gæld.

Europæiske politikere var fuldt og helt klar over disse forhold, da de valgte at indføre euroen. At de alligevel var fast besluttede på at gennemføre valutaunionen skyldtes, at holdningen har været, at nok er Europa ikke modent til en fælles valuta, men det vil unionen blive, når først man indfører den.

Den nemmeste og mest direkte vej til at sikre euroens overlevelse er også den sværeste. En føderal overbygning for euro-landene vil, i stil med den amerikanske føderale regering, kunne facilitere de nødvendige indkomstoverførsler fra bedrestillede lande til kriseramte. Teknisk set er det nemt at indføre en sådan overbygning. At den faktisk også er den sværeste skyldes, at den skal godkendes af de enkelte

ILLUSTRATION: CHARLOTTE PARDI

medlemslande. Og som det blev pinligt klart, efter at befolkningerne i Frankrig og Holland i 2005 afviste udkastet til forfatningstraktaten, er europæerne mildest talt ikke begejstrede ved udsigten til yderligere politisk integration.

En mindre ambitiøs redningsplan kan om ikke redde så i hvert fald mindske nogle af ulemperne ved euroen. Denne plan kunne vi kalde reformplanen, da den går ud på at reformere de eksisterende institutioner, primært ECB, så den er bedre gearret til at håndtere de aktuelle problemer.

For det første skal det være et fælles europæisk ansvar at håndtere bankkriser. I dag er det et nationalt anliggende, hvilket ofte betyder, at kriseramte lande må låne store beløb i udlandet. Det er en uholdbar situation, at de europæiske lande, som har mest brug for bankpakker, også er dem med de største gældsproblemer. Det er oplagt at lade ECB påtage sig hovedansvaret for denne opgave, dels ved at stå som garant for bankerne, dels ved at tillade centralbanken at købe medlemslandenes statsobligationer, hvad der er normal procedure for centralbanker i andre lande, men som af politiske årsager ikke er tilladt for ECB.

For det andet skal ECB's mandat udvides fra udelukkende at fokusere på prisstabilitet til også at tage hensyn til den økonomiske aktivitet i euroområdet. I dag har ECB som eneste opgave at sørge for, at inflationen i eurolandene ikke overstiger to procent årligt. Det står i kontrast til opgaven for den amerikanske Federal Reserve, der både skal sørge for prisstabilitet og bidrage til økonomisk vækst.

For det tredje skal ECB have et højere inflationsmål for euro-landene. Det ensidige fokus på inflationsbekæmpelse betyder, at ECB er pålagt et snævert manøvrerum, hvad angår krisebekæmpelse. Euroområdet er bedst tjent med lidt højere inflation, hvis det medfører, at arbejdsløsheden falder fra de nuværende katastrofale 10 procent.

Europa har vist, at det ikke er et optimalt valutaområde, og de reformer, der er nødvendige for at sikre euroens overlevelse, bliver svære – hvis ikke umulige – at gennemføre.

Men bør euroen overhovedet overleve; har det ikke vist sig, at euroen var en fejl?

Om man mener euroen var en fejl eller ej, er én ting sikker: Hvis euroen går ned og landene igen indfører nationale valutaer, bliver Europa kastet ud i en krise, der får den nuværende til at blegne. Det vil være forbundet med enorme omkostninger at genindføre d-mark, lira, peso og franc som betalingsmidler, da alle priser og lønninger skal konverteres, og det er ikke entydigt, hvilken vekselkurs, der skal bruges. Læg dertil de juridiske problemer, der vil være med at finde ud af, hvordan lån optaget i euro skal konverteres, når långiver og låntager kommer fra to forskellige lande. Alene derfor er det ønskværdigt, at euroen overlever.

Men det er ikke engang den vigtigste grund. Den vigtigste grund er politisk. Euroens fald vil være et massivt nederlag for hele det europæiske projekt, der har været uvurderligt, ikke kun for Europa og de europæiske folk, men for hele verden. Den fred, frihed og fremgang, som i århundreder var en fjern drøm for europæerne, er i dag en realitet.

Krisen har dog vist, at demokratiet ikke er usårligt, og det kræver stort politisk mod og beslutsomhed at cementere de fremskridt, Europa har gjort de seneste 65 år.